

VENELAGET OLAV H. HAUGE

Medlemshefte for Venelaget Olav H. Hauge, stifta 1999

Nr. 1
Mai 2011

I dette nummeret kan du lesa om fylgjande:

Redaktøren har ordet	2
Nytt og bedre svar om Uppskoke	3
Stanley Wells on Olav H. Hauge	4
Bokstavkjeks	5
Ein greider meir enn ein trur	8
On my (Nor)way til fots i Olav H. Hauges rike	17
Kjærast i Sogn?	20
Små rørsler. Stort rom	22
Referat frå styremøte i Venelaget Olav H. Hauge ..	26
Vedtekter for Venelaget Olav H. Hauge	30

Redaktøren har ordet

Bidragsterne til dette nummeret er ikke bare fra hele landet, men også utenlandske. De har alle et forhold til Olav H. Hauge, enten av profesjonell art eller mer personlig – gjerne i en kombinasjon, men felles er at de alle er berørt av diktene. Selv om noen også peker på det særpreget lokale i hans diktning, viser bredden i bidragene at Olav H. Hauge er langt mer enn en vestlandsdikter. Han er en dikter av internasjonalt format og fortjener følgelig oppmerksomhet nasjonalt, også utenfor de nynorske miljøene. Derfor bør det også skrives om Hauge på bokmål. Det er altså et bevisst valg fra min side å skrive bokmål i innledningen til dette heftet, og jeg har heller ikke lagt føringer for målformen til bidragsterne. Av sju bidrag er fire på bokmål, to på nynorsk og ett på engelsk.

Jeg vil tro at poeter som Løveid og Torvund ikke trenger nærmere presentasjon for lesere av dette heftet, og bidragene deres taler også for seg selv. Enda mindre introduksjon trenger Bodil Cappelen, som har to bidrag i dette nummeret, et svar om diktet *Uppskoke*, og et om hva som egentlig hendte på Njøs. Jon Solem skriver om en av Olav H. Hauges mindre omtalte sonetter. Sandrine Cnudde skriver om hvordan Olav H. Hauge har virket inn på hennes liv. Professor Stanley Wells går for å være den nålevende person som vet mest om William Shakespeare, han er redaktør for flere forskjellige utgaver av Shakespeares verker og har skrevet en mengde bøker om han.

Nytt og bedre svar om Uppskoke

Av Bodil Cappelen

I siste nr. av medlemsbladet skrev jeg et svar til Johs. Bleie som lurte på hvorfor det er gjort endringer i *Uppskoke*, i siste utgåve av "Dikt i Samling". Det svaret var dessverre lite opplysende. Saken er at jeg har et eks. av "Glør i oska" her i huset, med innskrift: "Bok med rettingar av forfattaren". (Den skal nå til dokumentasjonssenteret i Ulvik). Strofene fra "Glør i oska" som Johs. Bleie etterlyser har Olav selv satt kryss over. De to siste strofene, som jeg nå har fått inn igjen i 2010-utgaven er ikke krysset over. De sto for seg selv på en ny side. Av den grunn går jeg ut fra at Olav har oversett de to strofene da han redigerte DIS. Teorien kan være holdbar siden de siste linjene i den forrige sluttstrofen også kan høve som en avslutning på diktet:

Skål, gode grannar!
kom det fra bordet,
og hine rundt gilen
tok dei på ordet.

En kan jo si at her slutter diktet på stigende rus-! Mens i den gamle sluttstrofen har alt roa seg, folk har kommet seg ut og de som er igjen har falt i søvn. Og så får en denne herlige slutten:

Gilen var tom,
og ausa var klovi,
då soli keik inn
gjenom sprekkka i novi.

Stanley Wells on Olav H. Hauge.

It's hard to respond to poems written in a language one doesn't understand. But Robin Fulton's translations of the work of Olav H. Hauge have a succinct terseness that is enough to convince me that Hauge is a poet of high quality. To say of one poet that he reminds you of another is not necessarily a compliment, but there is an epigrammatic simplicity about many of Hauge's poems that recalls to me the mingled wisdom and melancholy of William Blake's *Songs of Innocence and Experience*.

The Norwegian's poems are clearly grounded in the bleak landscape of his homeland, its forests and fjords, mountains and seascapes. In them man is a solitary creature set against vast expanses of both time and space. Microcosm works within macrocosm.

In 'The Sea' the poet contemplates the mind, in solitary moments, opening up 'shifting mirror-views / Of mysterious depths' just as 'the sea too / one blue morning / can open itself / to sky and solitude.' So, just as 'the sea glitters', the poet too has 'stars /and blue depths.' In a few words Hauge can conjure up a landscape which is of the mind as well as of the earth: : 'Foxgloves are ringing / the last red bells, /the evening wind is stroking forgotten grass.' Like Blake, he can see a world in a grain of sand / And a heaven in a wild flower.' At the same time he is unique, one who sings his lonely songs in a constant search for self-identification.

Bokstavkjeks

Olav H Hauge 1908-1994

Av Cecilie Løveid

Bussjåføren gjør hva han kan
for å bli husket:
Nede ved vannkanten
slipper han rattet
og gir, helt i forbifarten
måkene en lettende hånd

Han trodde han skulle arve
et hus ved fjorden
sa han
Han tenkte han ville fortelle de reisende
om diktaren der opp i lia
-Han e jo dau no

Da han var liten sto han utenfor
butikken lørdagen
med en pose bokstavkjeks
Diktaren kom ned med skreppen på ryggen
og skulle handle øl og levere tippekuponger
Han bød diktaren en neve bokstavkjeks
og ba han skrive dikt med kjeksene
Det lovet diktaren og gikk hjem

Hvor lenge siden dette er. Jeg har hatt et fryktsomt forhold til
Hauge. At det var noe som var ubehagelig.

Øynene hans. Blikket.

Jeg møtte han mange ganger, oftest i forbindelse med opplesninger.

Det var kryss i taket hvis han møtte opp. Elisabeth Armands sagnomsuste overtalelseskunster kom i høye svingninger, men selv hun lykkedes ikke alltid.

Da jeg var barn var jeg i Sunnfjord om somrene, hos en tante og onkel av min mor.

Onkel Johannes var fisker, satt som oftest og bømte garn med skråen i kjeften og det var såvidt han sa noe hele sommeren. Denne onkelen var gal, han hadde blikket. Stiren. Og han hadde jammen samme strikkejakke.

Jeg var redd Olav Hauge, jeg kunne aldri nærme meg ham. Det luktet galskap for meg.

Men jeg holdt det for meg selv, han sa jeg var "sweet", jeg jeg smilte til ham, turde ikke snakke med han.

Men diktene selvfølgelig.

Jeg husker bussjåføren, jeg husker hvor tjenestevillig han la ut om "diktaren", og jeg husker hvor annerledes det var å sitte tett med Georg Johannesen på vei hjemover, time etter time med en som elsker sin egen stemme, en av som holdt symposium absolutt hvor som helst om hva som helst. Vi hadde vært på Haugedagane i Ulvik

og vi hadde sett utsikten epletrærne suger inn og blomstrer i. Sett utover hagene, utover frykt og forelskelse.

Vi spiste ikke bokstavkjeks.

Vi hadde glemt alt om tippekuponger, vi hyllet dikteren med diktene og forskjelligheten vår.

Bokstavkjeks fra "Spilt Nye dikt" Kolon forlag 2001

Ein greider meir enn ein trur

En diktopplevelse

Av Jon Solem

Dette korte stykket skal handle om en av Olav H Hauges 16 sonetter, en av de som er litt oversett: ”Ein greider meir enn ein trur”. Det står i *Dropar i austavind* (1966), her etter *Dikt i samling*, 1994:

EIN GREIDER MEIR ENN EIN TRUR
Ein maktar mangt i ofsemod og naud
når ein er lyft og utom kvardagsbalet.
Som her ein haust eg vanta noko smale
og alt eg leita ikkje fann ei klauv.

Det grugga til med snø, vart glatt å gå,
og då eg stumra på dei, hadde talet,
flaug dotten ut for fyrste lokkehjalet,
og myrkret kjem i fjellet tidleg på.

No tenkte eg med meg, eg slepper ikkje!
Og høgt og lågt og kringom som ei bikkje
eg jaga dei til støls og inn ei dør.

So la eg meg. Og vakna glad og ør,
eg visste sauene bak grind og gardar.
Der låg tri gimbrar greidt og – fire harar.

Det var i min tid som sauebonde jeg fikk en forkjærlighet for diktet, for situasjonen som beskrives er velkjent: Det er senhøst, og brorparten av buskapen er for lengst, uten større videreverdigheter, kommet velberget ned i lavlandet. Imidlertid er en del dyr blitt stående igjen i fjellet, det skjer hver høst. Dette er de mere sky og

motvillige dyra, de som har stått bortgjemt og lurt seg unna tidligere. Nå er de ekstra på vakt, de merker endringene som følger med senhøsten, ikke minst at terrenget rundt dem tømmes for andre sauer. Dreier det seg om skvetne ungsauer, altså gimrer som i diktet, er utfordringen ekstra stor for den som skal få dem trygt hjem. Det kan bli harde tak, men som regel ender det godt. Slik også i diktet, og da til overmål, siden det der har fulgt med fire harer på kjøpet! Disse fire harene fører for så vidt diktet over i det absurde, men egentlig ikke så veldig, for etter slike operasjoner kan man nemlig føle det som man har utrettet det umulige. Ja, man kan bli rent overstadig, og fire harer sammen med sauene morgenen etter – mindre trenger ikke overdrivelsen være for å gjenspeile denne tilstanden.

Et morsomt dikt altså, forankret i det som inntil de siste tiårene har vært gjengse erfaringer for ganske store deler av befolkningen her til lands, og med uttrykksmåter og ordtilfang hentet i det vestnorske folkespråket. Som sådan er det et herlig dikt, fullt av liv og overskudd, sprudlende og friskt!

Inn i fortrollingen

Jeg har inntrykk av at diktet stort sett har vært lest slik, med vekt på det humoristiske og absurde, og det er selvfølgelig en lesning som gir stort utbytte. Slik leste jeg det også selv, inntil det en dag dukket frem noe mer. Det er dette jeg vil fortelle litt om her.

Det dukket altså fram noe mer i teksten, og jeg tror det var atmosfæren og naturstemningene som i første omgang ga støtet til dette. Det er jo en fjellverden som beskrives, og da en fjellverden av den sorten flere av de store i vår litteratur har gitt sine fabelaktige skildringer av, vi kunne nevne Ibsen og Aukrust, og flere med. I gammel folketro, helt tilbake til norrøn mytologi, var denne fjellverdenen tilholdsstedet for maktene menneskene ikke helt forsto. Dette var 'utgard', det som var utenfor menneskenes domene. Stølsområdene representerte et grenseområde, og der levde tusser og andre underjordiske side om side med menneskene. Det er med andre ord et landskap fylt med en mulig mystikk vi har med å gjøre.

I vårt dikt har det så "grugga til med snø", og kveldsmørket har kommet sigende. Det blir skumt, fallende og drivende snøflak fyller lufta. Det blir vanskeligere å ta seg fram, og plutselig trenger det ikke lenger være så enkelt å vite akkurat hvor man befinner seg. Snøen og tussemørket påvirker også selve landskapet, det endrer farge og skinn, konturene omformes, landskapet fortrolles.

Det er kort sagt en verden ladet med mystikk og fortrolling Hauge tegner omrisset av. Ganske stillferdig og bare forsiktig antydning, men rimelig åpenbar når man først har fått øye på den. Inn i denne verdenen er det så at sauesankeren har beveget seg. Der finner han sauene han leter etter, men opplever altså at "dotten flaug ut for fyrste lokkehjalet". Her skjerpes mystikken ytterligere et par

finstemte hakk. For et lokkehjal, det er vel noe mer enn bare et hvilket som helst kallerop? Det ljoemer mer, gjenlyder lenger, bortenfor både det ene og det andre. Og det at sauene eller smalen har blitt til dotter – er det ikke noe mer diffust og ubestemmelig som med ett har meldt seg da.

Uansett, med dette starter den halsbrekkende jakten for å få tak i sauene, og på dette punktet skjer det også noe besynderlig med selve fortellingen i diktet. Fram hit har vi nemlig fått nok så utfyllende opplysninger. Vi har fått en bakgrunn, miljøskildringer og foreløpige hendelser. Kort sagt kunne man tenke seg dette som en opptakt, en opptakt til fortellingens dramatiske klimaks, som jo naturlig ville være selve jaget, med livfulle skildringer, fart og action. Men hva skjer? Ja, hva skjer egentlig? Sauesankeren farer ”høgt og lågt og kringom som ei bikkje”, og det er det. Rett nok er det flust med dynamikk også i denne passasjen, og den gir diktet effektiv bevegelse frem mot sluttpoenget. Men likevel: i all sin knapphet etterlater denne setningen et vakuum. Noe er visket ut, gjort usynlig, blitt innhyllet i et eller annet. Vi kunne kanskje si: blitt virvlet inn i snøværet, høstmørket, fjellverdenen, inn i fortrollingen. I en forstand kan vi se det for oss: høgt og lågt og kringom som ei bikkje – som en virvelvind, en tornado som rykker oss ut av tid og sted. Inne i virvelens sentrum er det blinde punktet, der ukjente krefter rår og tid og sted blir utydelige dimensjoner. Der inne er sankeren blitt borte. Vi vet ikke mer, vi registrerer bare skyggeaktig at han vender

tilbake, i det han jager dyra ”til støls og inn ei dør”, før søvn og drøm kanskje kan sies å komme som en fortsettelse av fortrollingen.

Ut av fortrollingen?

Tusser, troll og underjordiske sluttet vi som kjent å tro på for flere generasjoner siden, og den verden vi lever i har for lengst mistet de fleste av sine magiske elementer. Fra det ståstedet kan det således fremholdes at det jeg her har antydnet at skildres i diktet, selvsagt ikke er en reell fortrolling, bare en *opplevd* sådan. Akkurat det er jo noe mange av oss har erfaring med. Det dreier seg om den bortrykningen man kan oppleve, f. eks i naturen under omstendigheter som de diktet beskriver. Legger vi til en dose endorfin- og adrenalinrus frembrakt av den fysiske anstrengelsen og spenningen sankeren opplever, snakker vi om ytterst intense opplevelser, opplevelser som kan få noen og enhver til å kjenne seg hensatt i andre og mer magiske verdener. Like fullt: Som gode moderne mennesker *vet* vi jo at dette bare er psykiske, for ikke å si biokjemiske prosesser som finner sted inne i hodet til hver enkelt av oss.

Men så er det en hake ved det hele. For idet morgenen var kommet – den troner skyhøy og sikker, som det heter hos Vesaas – med dagslys og klarhet, står det altså fire harer i fjøset. Og hva gjør *de* der?

Hvordan i all verden skal vi forklare deres tilstedeværelse? I forståelsen av diktet kan vi nå velge to veier inn til mål. Den ene er å

foreta en kobling tilbake til den rent humoristisk-absurde lesningen. Da står jo harene der på nytt som den løsslupne overdrivelsen sankeren i sin overstadighet bruker når han skal beskrive sitt vellykkede jag. En slik lesning er selvsagt fullt holdbar, det ligger ingen motsetning i at sankejaget, opplevd av sankeren å rykke ham ut både av tid og sted, munner ut i en slik ellevill overdrivelse til slutt.

Men enda en mulighet gjenstår. For sett nå at disse harene ikke skal måtte bortforklares. At de i diktets univers faktisk står der, konkrete og spill levende, formodentlig skinnende hvite i sin nyantrukne vinterham? Ja, da finnes neppe noen annen forklaring enn at sankeren har fått hjelp underveis. Av hvem – eller hva? Der inne i fortrollingen, i virvelens sentrum: Er det virkelig tusser eller andre underjordiske krefter som har trådt til? Eller kanskje en minst like nærliggende assosiasjon: Kan sankeren ha fått i hende samme type hjelp og hjelpemiddel som han fikk Askeladden, da han skulle gjete kongens harer?

Avslutning: drøm og virkelighet

”Ein greider meir enn ein trur” fremstår for meg som et forunderlig flertydig dikt. Jeg har her skissert to tolkingsmuligheter, og disse er ikke bare likeverdige, de utfyller også hverandre. På den ene siden kan vi godt lese hele diktet som et humoristisk dikt, eventuelt i kombinasjon med skildringen av en opplevd fortrolling underveis,

men uansett med et sluttpoeng der fire harer representerer en gedigen og folkelig overdrivelse til slutt.

Men så vil det likevel være noe som murrer litt, en anelse, en uro. For hva om harene altså ikke bare kan skjemtes bort? Hva er det da diktet sier oss? Ja, det er for så vidt enkelt å svare på; da antyder diktet at vi ikke skal kjenne oss for trygge, at verden ikke er så enkel og rasjonell som vi tror, at det finnes krefter og dimensjoner vi ikke kjenner. Akkurat det budskapet er på mange måter konvensjonelt, men nettopp i formidlingen av dette er det at jeg synes diktet viser seg som det mesterstykket det er. For det er gjort med en slik uhyre finstemt, og foruroligende, tvetydighet. Vi vet virkelig ikke hva vi skal tro! Den folkelige humoren avvæpner det meste, den gjør virkelig det; diktet legger opp til at vi skal le bort harene, vi kan lese diktet om igjen og om igjen og ikke se annet enn en absurd overdrivelse i sluttpoenget. Og det uten at vi gjør oss skyldig i noen mangelfull lesning.

Men så er det like fullt denne andre muligheten som ligger der; plutselig kan man få øye på den, som et skimt, et glimt inn i en annen virkelighet, en påminning om at en slik kanskje finnes. *Vil* vi lese diktet på den måten, er også den tolkningen uomgjengelig, de fire harene står jo der som håndfaste vitnesbyrd om at noe utenfor menneskelig makt har hatt en finger med i spillet.

I neste omgang kan så tvilen melde seg, om ikke akkurat den lesningen kanskje er temmelig forkjørt, en overfortolkning av noe som faktisk bare er ment rent humoristisk, at vi i grunnen ser spøkelser ved høylys dag. Og slik kan pendelen begynne å svinge mellom tolkningsmulighetene, og da på en slik måte at man som leser føler diktet både peker nese og smiler overbærende uansett hvilken tolkning man velger å holde seg til.

Det har vært sagt om sonettene at Hauge der kjemper med formen, og at han stadig bruker dem til å utforske grenser og grensetilstander i tilværelsen. Fremst blant Hauges sonetter rager etter mitt syn "Gullhanen". Det er et dikt som vrenger inn og ut på våre virkelighetsforestillinger på en måte som er helt makeløs, med drøm og erindring og individuelle og kollektive minnebilder som smyger seg inn og ut av hverandre på uutgrunnelig vis. Det er et dikt som hører verdenslitteraturen til. "Ein greider meir enn ein trur" er ikke riktig i den divisjonen, men likheter er det mellom dem. Også her er det grensetilstander som utforskes. I diktets ytre rammer er det jo kvelden, mellom dag og natt, og senhøsten mellom sommer og vinter. Vi er i et landskap som helt konkret omdannes av snøfall, og i lågfjellet og stølsområdene finnes bygda, menneskenes domene, på den ene kanten, og høgfjellet, den ukontrollerbare utmarka, på den andre. Og så er det det som skjer med sankeren underveis, en antydning bortrykking fra den normale virkeligheten, inn i noe annet, som vi som lesere ikke får noe entydig svar på om han kommer fullt

og helt tilbake fra. Både ”Gullhanen” og ”Ein greider meir enn ein trur” etterlater en forunderlig tvetydighet når det gjelder hvilke virkeligheter vi skal forholde oss til. I ”Gullhanen” er denne tvetydigheten stor og tung og gåtefull, svimlende.

Men i sauesanker diktet vårt? Nei, der er den tatt ned på jorda, den finner sin klangbunn og sitt motstykke i skjemt og spøk, et lurt glimt i forfatterens øye. Men blir den mindre foruroligende av den grunn?

On my (Nor)way til fots i Olav H. Hauges rike

Av Sandrine Cnudde, omsett av Ragnhild Mølster

Eg kjende ikkje Olav H. Hauge.

Likevel har eg vandra i fotefara hans.

Historia har ein kronologi, ho byrjar for to år sidan. Eg planla å følgje monark-sommarfuglens migrasjonsnettverk frå Lake Michigan til midt inne i Mexico. Seks månader til fots. Åleine.

Sidan eg slutta som hagearkitekt og gartnar i 2006 utnyttar eg mine 15 års røynsle frå einsame fotturar i personlege kunstnariske prosjekt som skal kaste lys over forholdet mellom menneske og landskapa deira.

Gå, fotografere, skrive, registrere lyder, gå.

For to år sidan altså, i ein periode med store undersøkingar i samband med sommarfuglprosjektet, la eg i veg frå heimen min i Sør-Frankrike, på ein gammal pilegrimsveg, for å komme til Puy-en Velay, eit åndeleg senter der også ei venninne av meg bur. I løpet av denne veka innsåg eg at valden ved den meksikanske grensa ikkje var i samsvar med min utopiske jakt på ein draum som var utan kontakt med den brutale verkelegheita i visse delar av verda. Eg

måtte slutte å leike med denne elden.

Eg kom fram til venninna mi ribba for alle ambisjonar, og ho gav meg ei gåve: Ei lita raud bok med korte dikt som snakka til hjartet mitt, fotografi som likna på mine: nokre spor etter ein ukjend poet: Olav H. Hauge, gartnar til og med! Bod frå ein tåkelur i det fjerne om å leggje i veg på nytt.

Eg brukte eitt år på å førebu enno eit prosjekt som eg kalla: « On my (Nor)way til fots i Olav H. Hauges rike ». Tanken kan synes enkel : Om Olav H. Hauge ikkje forlét Ulvik heile sitt liv, ville eg reise dit for å setje kjenslene som hadde blitt vekke då eg las dikta opp mot kjenslene som blei vekke i møtet med landskapa som hadde inspirert dei.

Eg teikna ein sirkel på 30 kilometer i diameter, med Ulvik i sentrum, og ga meg i kast med å baske med verkelege og tenkte avgrunnar og gå meg vill i den formlause tåka som skil det verkelege frå det uverkelege. Er det fjellet som skapar poesien eller er det omvendt ? Eg var borte frå 16. august til 21. september 2010, gjekk i 26 dagar, og så møtte eg ein lidenskafeleg kunstnarisk aktivitet på Ulvik poesifestival.

No arbeider eg med å redigere eit lite verk og med ein omreisande utstilling som skal samle maleri, fotografi, ein klangfull komposisjon

og nokre personlege dikt...men det er ei anna historie.

*Heile dagen ber eg
Ein steinfugl
I munnen
Det er tørsten
Bjørkene skjelv...*

Kjærast i Sogn?

Av Bodil Cappelen

Det er mange som har lurt på om Olav kanskje hadde kjærlighetssorg da han ble sjuk dengang han arbeidet på Forsøksgården på Njøs i begynnelsen av 30-åra. Jeg skrev et brev til Gerd Henjum, en av døtrene til Per Stedje og spurte om hun visste noe om det.

Her er utdrag av hennes svar, datert Leikanger, 16 mars 1998.

”Etter å ha snakka med søster Turid, kan eg berre bekrefte det som eg skreiv i første brevet. Hauge vart ikkje sjuk p.g.a. kjærleikssorg. Han hadde liten kontakt med ungdomar her i bygda. Han var ikkje typen som oppsøkte dans på lokalet. Søstrene mine, som var 8-10 år yngre var nok ikkje modne nok til å følgje med i hans tankeverden. Likevel- dei var ofte ein gjeng som var saman på fjellturar. Då kunne Hauge deklamere kjende dikt frå utanlandske forfattarar – eller han las opp ting som han hadde skrive sjølv. Då Hauge var sjuk, var det berre Turid eller far han ville prate med.

Det må ha vore ei knallhard tid for han. Kanskje var desse sterke opplevingane med på å skape dei djupttenkjande dikta han seinare skreiv. Vi kjenner alle til fenomenet med muslingen, sandkornet og perla, for å bruke eit slikt bilde. Det var ikkje mykje nytt eg hadde å fortelje. Kanskje er det viktig å avsanne eventuelle rykte som har versert i lokalsamfunnet!”

Jeg spurte Olav flere ganger om hvorfor han ble sjuk på Njøs. Svaret var alltid det samme, og likegåtefullt. ”Kvifor? Det er so toskje at eg vil ikkje sei det.” Og- ”Det fyrste dei gjorde då eg kom på Nevengården var å køyra i meg ei mengd med kokt flesk so magen kom i lag att.”

Kanskje ikke så gåtefullt likevel?

Små rørsler. Stort rom.

Nokre tankar kring eit Hauge-dikt.

Av Helge Torvund

Me skjøner ikkje heilt kva det er ved poesien som kan gripa oss slik og opna plutslege rom av skjelvande nærvær og oppleving. Me skjøner eigentleg heller ikkje heilt kva det er med dette livet vårt som humpar og knirkar av garde på kvardagsvis, og så brått kan bløma i ein jubel av overveldande kjensler, medan me er opptekne av dei mest trivielle bagatellar. Men me har alle sett små visdomsord festa med magnet på kjøleskapdører, eller vorte merksame på kaligraferte kort der det vert lagt vekt på at me må leva i nået og sjå det store i det små.

Men kva vil det seia? Korleis kan ein ikkje leva i nået? Og kva er det som er så stort med det vesle? Desse tinga vender menneska attende til gong på gong. Og det å leva i nået har nå fått eit velklingande og passande ord på seg, slik at det kan innpassast i kurs for næringslivsleiarar og anna fint folk. På godt nynorsk heiter det nå ”mindfulness”.

Problemet for mange av oss når det gjeld dette maset om å vera i nået, er at me eigentleg har lyst å koma fram til noko. Me vil helst bort herifrå og fram til noko betre. Me er meir opptekne av ordet ’nå’

som verb, der er noko me vil nå, som me vil rekkje fram til. Men det som etter kvart viser seg, er at den einaste måten å koma dit på, er å vera her. For å nå noko må me vera i nået. Høyrest det paradoksalt ut? Då liknar det på livet. Og på mange av Olav H. Hauge sine beste dikt.

Måten me kan læra oss å vera meir tilstades i nået på, er å observera det som skjer. Ikkje vera opptekne av det me skulle ønskja *kunne* henda, eller gremma oss intenst over det som *ikkje* hender. Ikkje vera opptekne av å skjemmast over det som verkeleg hendte som ikkje *burde* ha hendt. Men så får ein lyst å argumentera med, at det er jo gjennom slik tankeverksemd at ein forbettrar seg, legg planar, kjem seg vidare, legg ting bak seg. Kanskje det.

Men nyare forskning viser faktisk at, ja, me nyttar veldig mykje tid på dette. Men, nei, det hjelper oss ikkje til å få det særleg betre. Å knyta seg nærare opp til det livet som faktisk skjer med oss her og nå, er altså kanskje ikkje så dumt. Og korleis kan ein gjera dette.

Jau, ikkje naudsynleg ved å la dei små tinga få ein slags symbolverdi, slik ein gjerne forstår det å sjå det store i det små. At dei små tinga representerer noko anna, lauvet som spring, er eit symbol på ungdom og livskraft, lauvet som raudnar og fell er eit

symbol på aldring og død. Nei. For dette er jo nettopp å la tankane bera oss bort frå det som er rett framfor oss. Det som er oss. Og la tankane vandra til teoriar, kunst og symbollære. Nei, å sjå det store i det vesle, er å verkeleg sjå det vesle! At det er stort i seg sjølv. At det er seg sjølv. Å la det vera det det er. Oske. Snø. Då raknar draumane, og verda står der framfor oss, kring oss, i oss. Og alt er. Det er sansane våre som tek inn augeblenken. Verda finst like framfor nasen vår. Difor skriv den store poeten Pablo Neruda ein ode til lukta av ved. Og Hauge skriv om kva som skjer når ein tømmer glødande oske i snøen i eit levande menneske si verd av snø og stjerner.

EG TØMER OMNSKUFFA

Nokre nattvake stjernor heng yver fjelli
då eg kjem ut. Skaren lyser kvit
millom fureleggene i vårljoset.

Glørne syd i snøen då eg tømmer omskuffa.

Raknande draumar spreidest med oska i grå vind.

Referat frå styremøte i Venelaget Olav H. Hauge

Tid: laurdag 20.november 2010, kl. 15.00-1730

Stad: Ulvik, Skeiesvegen 5, møterom 1.etg i Sentrumsbygget,

Tilstades: Unni Solem (til 1545), Stephen Walton, Johs Bleie, Tone Tveit, Torbjørg Austrud (referent)

Saksliste:

1. Godkjenning av innkalling og referat frå forrige styremøte

Referatet 17.09.10 vart godkjent.

2. Referat frå Årsmøtet 2010

Årsmøtoreferatet vart godkjent.

3. Handlingsplan og budsjett for neste periode 2010-2012

Framlegg til Handlingsplan for perioden 2010-2012 vart vedteken:

Styret vil i perioden arbeida for følgjande:

- Fremja interessa for Olav H. Hauge si dikting, jfr vedtektene.
- Driva laget med balanse mellom utgifter og inntekter.
Inntektene er ikkje andre enn dei vi får gjennom medlemspengane, så dette er ramma.

- Gje ut Venelagsheftet med minimum 2 nummer i året, eitt vår og eitt haust. Varamann til styret Stefan Andreas Sture har teke på seg redaktøroppgåve. Jfr avtale med han.

- Laga eit flygeblad som medlemmene kan lasta ned frå heimesida og trykka opp når dei treng ei lita brosjyre for å gjera Venelaget kjend. Viktig at dette ligg på heimesida slik at alle som skal avgarde og treng noko skriftleg kan skriva ut kvar og ein etter behov.
 (Johs hadde teke med seg eit ferdig framlegg som me sende med ut med venelagsheftet.
 Tone kunne ynskje seg flygeblad på tysk og engelsk – Johs påtok seg /fekk i oppdrag å laga eit flygeblad på engelsk og tysk i tillegg).

- Arrangera eit litteraturseminar i tilknytning til Poesifestivalen 2012. Her vil ein søkja samarbeid med tilsette ved Hauge-senteret i Ulvik, som er i ein oppstartfase. Utgifter og inntekter ved dette seminaret skal gå i null
 - o Tema; omsetjing
 - o Mål: Ny utgjeving av samla dikt av Olav H Hauge i omsetjing til engelsk
 - o Samla omsetjarar norsk-engelsk

- o Samarbeid med Haugesenteret, men og Omsetjarforeininga – ”ein meisterklasse”

Venelaget vender seg til Haugesenteret om interesse for fellestiltak: Ny omsetjing på engelsk av Hauge-dikt.

For 2011 ynskjer vi å vera pådrivar for at FAU Hordaland arrangerer tilsvarande kurs/seminar som venelaget stod for under Poesifestivalen.

- Samarbeida med Hauge-senteret og Ulvik Poesifestival gjennom våre representantar i styre for Hauge-stiftinga og Ulvik festivalutvikling.
 - o Diktarvegen – ta kontakt med Marny Skeie Henkel og prøva få til ein serie med arrangement på Haugesenteret med program rundt dei fem diktarane langsmed diktarvegen ; Garborg, Løland, Hauge, Sivle og Sande.
 - o Evt trekkja inn nålevande diktarar langs diktarvegen; Fløgstad, Grytten
- Nettsider med diskusjon og drøftingar – styret bør engasjere seg på nettsidene ved at vi legg ut
 - o styrereferat
 - o Flygebladet
 - o Alle tenkjer heimeside og evt innlegg
 - o Fjesbok?

- Medlemsverving.
 - o Personleg verving
 - o Leggja ut venelagsheftet og flygeblad på strategiske stader som td bibliotek kringom

Vi finn det heilt ok at medlemmer arrangerer evt samlingar/ arrangement utanom Haugesenteret og Ulvik i regi av Venelaget etter avtale, men vi ser ikkje at vi klarer å ta initiativ til og administrasjonen av evt lokallag i tillegg til hovudorganisasjonen.

3. Budsjett 2011 -2012

Budsjettet vart vedteke slik det låg føre til møtet utan diskusjon.

4. Evaluering ev seminaret under poesifestivalen

Tilbakemeldingane både frå deltakarar og kurshaldarar har vore gode. Vi ynskjer å halda fram med dette (jf handlingsplanen).

5. Nye rutinar

Nye rutinar for tildeling av Ambolt-prisen vart vedteke slik dei låg føre.

6. Ymse

Dugnad på frankering og adressering av Venelagsheftet.

Takk til Stefan Sture for arbeidet med innhaldet i heftet – interessant lesing.

Takk til Unni for god tilrettelegging av dugnaden!

7. Neste møte vart fastsett til 23.mars 2011 kl 1800 på Tanks skole.

Ulvik, 23.11.2010. Torbjørg Austrud - referent

Vedtekter for Venelaget Olav H. Hauge

Vedtektene vart samrøystes vedtekne på skipingsmøtet 21. august 1999 på Elvatun i Ulvik.

1. Namnet på laget er ”Venelaget Olav H. Hauge”.
2. Føremålet med laget er å fremja interessa for Olav H. Hauge si dikting.
3. Medlemar av laget greier ut medlemspengar, som vert fastsette på årsmøtet.
4. Venelaget skal gje ut medlemsblad.
5. Venelaget skal ha medlem i styret for eit museum knytt til diktarheimen til forfattaren på Rossvoll, og ein medlem for dei kommunale poesidagane. Det skal veljast varafolk for desse to.
6. Venelaget skal ha styre med leiar, nestleiar, kasserar,

skrivar og styremedlem. Det skal veljast to varafolk. Leiaren er på val ved kvart årsmøte, medan dei andre i styret og på varalista går skiftesvis ut, slik at styremedlem, skrivar og ein av varafolka på skipingsmøtet vert valde for ein bolc.

7. Årsmøtet vert halde i samband med "Poesidagane i Ulvik", annakvart år. Årsmøtet skal kunngjerast minst ein månad på førehand. Det skal ta føre seg årsmelding og rekneskap, og elles planlegging for komande arbeidsbolc. Årsmøtet vel òg valnemnd og ettersyn. Vala er for to år.

8. Omframnt årsmøte vert halde når styret eller 1/5 av medlemmane krev det.

9. Endringar av vedtektene eller eit krav om oppløysing av venelaget kan berre gjerast på vanleg eller omframnt årsmøte. Då krevst det at 2/3 av dei framnøtte er samde om det. Om det kjem vedtak om oppløysing, skal midlar og verdiar gå til museet, som ber namnet til Olav H. Hauge.

Svarhe Krossen
i Kvite skje
lister: regnet grønn

STYRET OG ADRESSER

På årsmøtet på Rossvoll laurdag 18. september 2010, vart dette styret valt:

- Styreleiar: Unni Solem, Ulvik
- Styremedlem: Tone Tveit, Kvam (Venelaget sin representant i Olav H. Hauge-stiftinga)
- Styremedlem: Torbjørg Austrud, Ulvik (Venelaget sin representant i Ulvik Festivalutvikling)
- Styremedlem: Johannes P. Bleie, Bergen
- Styremedlem: Stephen J. Walton, Volda

Varafolk:

- Svein Ove Duesund
- Stefan Andreas Sture (ansvarleg for Venelagsheftet og nettsidene)

Kontakt oss på desse adressene:

E-post: post@venelagethauge.no Telefon og SMS: 916 95 164

Adresse: Venelaget Olav H. Hauge
Unni Solem
Postboks 5
5731 Ulvik

Redaktør for medlemsheftet:

Stefan Andreas Sture • E-post: steastu@mac.com

Adresse: Bråtebakken 5, 1727 Sarpsborg • Telefon og SMS: 928 54 647

Fir... de klakk...
Sture
Olav H. Hauge